

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/141/2023
Identifikačné číslo spisu:	1114221037
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1114221037.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Mgr. B. D. M., Q., S. 5, zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN & PARTNERS s.r.o., Bratislava, Červeňova 15, IČO: 47244895, proti žalovanej Petit Press, a.s., Bratislava, Lazaretská 12, IČO: 35790253, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Paul Q, s. r. o., Bratislava, Karadžičova 2, IČO: 35906464 a Advokátskou kanceláriou Tomáš Kamenec, s. r. o., Bratislava, Špitálska 43, IČO: 36855995, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. B1-4C/136/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. januára 2022, sp. zn. 16Co/28/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 26. júna 2020 č. k. 4C/136/2014-391 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie po vyhodnotení vykonaného dokazovania a po právnom posúdení dospel k záveru, že žaloba žalobkyne na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy bola nedôvodná a preto žalobu zamietol. Uviedol, že žalobkyňa sa v konaní domáhala práva na ochranu osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jej mena, dobrej povesti, cti, vážnosti, dôstojnosti, ktorú jej mala spôsobiť žalovaná vydaním článku v denníku P. v printovej forme dňa 13. 05. 2014 a v internetovej forme dňa 12. 05. 2014 a aj v súvislosti s diskusiou k predmetnému internetovému článku. Uvedený článok sa týkal osoby žalobkyne, v danom čase poslankyne Európskeho parlamentu a ako z článku samotného, tak aj z výpovede svedka B. vyplývalo, že tento napísal T. B. ako redaktor žalovanej v spolupráci s ďalším redaktorom žalovanej A. F., pričom žalovaná je vydavateľom denníka P. a zároveň aj prevádzkovateľom internetovej stránky Z..

1.2. Ako prvé súd prvej inštancie skúmal kritérium vhodnosti, t. j. či právny prostriedok použitý jednou sporovou stranou na ochranu základného práva alebo slobody sleduje cieľ dostatočne dôležitý na

poskytnutie súdnej ochrany a či medzi nimi existuje racionálna väzba. V danom prípade nebolo medzi stranami sporné, že žaloba na ochranu osobnosti podaná žalobkyňou tento cieľ bezpochyby spĺňala. Následne skúmal kritérium nevyhnutnosti, t. j. skúmal otázku potrebnosti použitia tohto právneho prostriedku v tom zmysle, či by rovnaký cieľ nemohol byť dosiahnutý aj inými (šetrnejšími) prostriedkami, nedotýkajúcimi sa toho - ktorého základného práva alebo slobody druhej sporovej strany. Žalovaná tu namietla, že nároky žalobkyne a ňou zvolené prostriedky toto kritérium podľa nej nespĺňajú. Žalobkyňa v konaní upravila žalobný petit a domáhala sa zverejnenia ospravedlnenia tak v printovej, aj v internetovej forme, špecifikovala sporné výroky v článku, domáhala sa aj odstránenia už nie všetkých, ale len špecifikovaných príspevkov v diskusii pod internetovým článkom, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur. Nárok na ospravedlnenie, odstránenie vybraných diskusných príspevkov a náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vyhodnotil ako primerané nároky a teda prostriedky zodpovedajúce sledovanému cieľu. Taktiež spôsob a formu zverejnenia súd prvej inštancie vyhodnotil ako primeranú k zásahu do ochrany osobnosti a vykonateľnú. Žalovaná v konaní uviedla, že síce nárok ako taký považuje za nedôvodný, avšak po úprave petitu už nemá námietky voči vykonateľnosti žalobkyňou žiadaného ospravedlnenia, namietla však formuláciu ospravedlnenia a to, že mala žalobkyňu označiť, že ako mladá Smeráčka bola zdrojom USA, keď uviedla, že toto tvrdenie je nepravdivé. Dôvodila, že nebola pôvodcom tohto výroku a žalobkyňu takto neoznačovala ona. Výrok bez označenia zdroja informácie použila len v nadpise printového článku a na ten sa používajú iné kritériá posudzovania. Súd prvej inštancie sa v uvedenom stotožnil s obranou žalovanej, keď vzhľadom na závery dokazovania a žalobkyňou žiadanú formuláciu ospravedlnenia mal za to, že takto žiadaný text ospravedlnenia nezodpovedá zistenému skutkovému stavu.

1.3. Tretím kritériom podľa súdu prvej inštancie bolo kritérium primeranosti, ktoré sa v konaní o ochranu osobnosti vykonáva preskúmaním samotných výrokov odpovedí na otázky KTO, O KOM, O ČOM, KDE, KEDY a AKO uverejnil. Súd prvej inštancie uviedol, že k vykonaniu testu proporcionality ho zaviazal krajský súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Pri posudzovaní otázky KTO mal do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť uviedol, že z ustálenej judikatúry jednoznačne vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu. Novinári majú (spoločenskú) povinnosť poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a verejnosť má právo takéto informácie dostať. Novinári majú umožnené používať dokonca určitú mieru provokácie a preháňania. Medzi stranami v konaní nebolo sporné, že žalovaná ako vydavateľ bola „nositeľom“ slobody prejavu a z tohto dôvodu sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana poskytovaná novinárom a masmédiám, teda prípadné obmedzenie (zásah) do práva žalovanej na slobodu prejavu by bolo podstatným obmedzením tohto práva.

1.4. V súvislosti so skúmaním otázky O KOM bol namietaný článok a do koho osobnostných práv zasahoval, miera posúdenia sa mení podľa charakteristiky adresáta, keď najnižšiu mieru ochrany osobnosti majú osoby verejne činné, kam patria okrem iných aj politici a najvyššiu bežní občania. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa bola v čase zverejnenia predmetného článku poslankyňou Európskeho parlamentu a zároveň kandidovala na rovnaký post v blížiacich sa voľbách, teda mala v danom čase postavenie političky, u ktorej sú hranice prijateľnej kritiky oveľa širšie ako u súkromnej osoby, čo zodpovedá v prípade politika ako verejne činnnej osoby nízkej intenzite zásahu do osobnostných práv.

1.5. Pri posudzovaní otázky ČO bolo obsahom predmetného článku súd hodnotí, akých záležitostí sa informácia týka, či ide o záležitosti súkromnej povahy alebo informácie o témach verejného záujmu. Ako z dokazovania vyplynulo, predmetný článok čerpal z dokumentov zverejnených na Z., podľa ktorých žalobkyňa ako politička komunikovala s diplomatickými predstaviteľmi USA o vnútorných záležitostiach strany SMER-SD, nešlo teda o informácie súkromnej povahy, ale o vec verejného záujmu, z čoho taktiež plynie nízka intenzita zásahu do osobnostných práv.

1.6. Ďalším dôležitým kritériom bolo zodpovedanie otázky KDE bol namietaný článok uverejnený, keď vo všeobecnosti platí, že čím väčšia je distribúcia danej informácie, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. Informácia, t. j. predmetný článok bol uverejnený v denníku P. s celoslovenskou pôsobnosťou a na spravodajskom portáli www.P.sk, ktorý je prostredníctvom internetu celosvetovo dostupný, pričom sama žalovaná v konaní uviedla, že počet výtlačkov denníka P. predaných dňa 13. 05. 2014 (v ktorom bol uverejnený predmetný článok) bol 43.727 kusov, počet kliknutí na predmetný internetový článok bol

v období od 13. 05. 2014 do 24. 05. 2014 (kedy sa uskutočnili voľby do Európskeho parlamentu) 102.255 a do podania vyjadrenia žalovanej dňa 16. 11. 2016 bol 102.547 a počet kliknutí na diskusiu pod internetovým článkom v období od 13. 05. 2014 do 24. 05. 2014 bol 10.138. Išlo teda o hromadne distribuovanú informáciu, čo by zodpovedalo najvyššej ochrane osobnostných práv s podstatnou mierou zásahu, avšak podľa názoru súdu prvej inštancie zohľadneniu neutralizačnej spojitosti s kritériom autora - novinára a žalovanej ako vydavateľa novín a prevádzkovateľa spravodajského portálu zodpovedá stredná miera zásahu do osobnostných práv.

1.7. Vo vzťahu ku kritériu KEDY bol namietaný článok uverejnený z dokazovania vyplynulo, že v printovej forme bol článok uverejnený 13. 05. 2014 a v internetovej forme ešte večer 12.5.2014, po tom ako žalovaná získala informácie z webovej stránky Z.. V danom čase žalobkyňa kandidovala vo voľbách do Európskeho parlamentu, ktoré sa konali 24. 05. 2014. Práve načasovanie zverejnenia žalobkyňa pociťovala ako obzvlášť závažnú skutočnosť, nakoľko práve vrcholila jej volebná kampaň, ktorú zverejnenie článku významne ovplyvnilo a na reakciu mala v dôsledku blížiaceho sa volebného moratória minimum času. Z dokazovania bolo podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že článok bol žalovanou zverejnený v období vrcholiacej volebnej kampane žalobkyne a jeho dopad bol tým výrazne zosilnený, avšak bolo potrebné zohľadniť skutočnosť, že išlo o obdobie, kedy má verejnosť právo na akékoľvek informácie o kandidátoch, kedy je možné predpokladať zvýšený záujem médií o získanie informácií o kandidátoch a to nielen aktuálnych a pozitívnych. Ak predmetné informácie uvedené v článku vyhodnotila verejnosť a teda voliči negatívne, čo sa malo odradiť vo výsledku volieb, kedy žalobkyňa, napriek tomu, že kandidovala za víťaznú stranu a mala za sebou 5 rokov práce v Európskom parlamente vo voľbách neuspela, nemožno to pričítať na vrub žalovanej, ktorá informovala o dôležitej otázke verejného záujmu a teda nemožno okolnosť uverejnenia článku v predvolebnom období vyhodnotiť v neprospech slobody prejavu.

1.8. Poslednou otázkou testu proporcionality bola otázka AKO boli informácie v namietanom článku zverejnené. Žalobkyňa v petite I a II žaloby označila výroky z článku, ktoré sú všetky skutkovými tvrdeniami, nejde pri nich o úvahu, či hodnotenie. Ani pri skutkových tvrdeniach nemožno vnímať kategóriu pravdivosti ako požiadavku na absolútny súlad s objektívnym stavom reality a to v každej situácii a v každom časovom okamihu. Dôležitú úlohu nepochybne zohráva zdroj, z ktorého autor čerpal. V konaní bolo preukázané, že v siedmych z ôsmich žalobkyňou špecifikovaných sporných výrokoch uverejnených v článku bol priamo odkaz, že ide o informáciu čerpanú z Z. a napriek tomu, že v jednom výroku takýto obsah absentuje, nachádza sa v ďalšej vete článku obsahovo náležiacej k predmetnému výroku. Po doplnení dokazovania predmetnými depešami zverejnenými cez Z., bolo nepochybné, že informácie (sporné výroky) pochádzajú z dokumentov zverejnených cez Z. na Z.. Skonštatoval, že predmetné informácie nie sú predkladané čitateľom ako nepochybné fakty tvrdené autorom článku, pričom autor v článku vysvetlil, že čerpá z dokumentov Z. a aj povahu tohto zdroja. Súd prvej inštancie dodal, že povaha zdroja Z. v tom, že ide o nepotvrdené informácie, je všeobecne známa kvôli rozsiahlej publikácii v médiách v širokom časovom spektre. Sporné výroky je nutné vnímať v celkovej súvislosti, nie izolovane a gramaticky, že autor oznamovacím spôsobom a dokonavým vidom vyjadril nepravdivé tvrdenie. Požadovať od autora článku, aby preukazoval pravdivosť rozhovorov, ktoré boli obsahom odtajnených depeší zverejnených na webovej stránke Z., nemožno považovať za udržateľné. Po zhodnotení uvedeného súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že nebolo preukázané, že by žalovaná použila nepravdivé skutkové tvrdenia, keď použila len informácie čerpané z predmetných depeší, tieto nijako nekomentovala, teda ich charakter nemožno vyhodnotiť ako difamačný. Zverejnením fotografie žalobkyne sa žalovaná nedopustila protiprávneho konania, keď túto zverejnil v súlade s tzv. „spravodajskou licenciou“ vyplývajúcou z § 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

1.9. Vyhodnotením uvedeného testu proporcionality súd prvej inštancie dospel k záveru, že právom na slobodu prejavu žalovanej nedošlo k takému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorý by prekročil hranice primeranosti, nakoľko bola v danom čase osobou verejného záujmu ako politička, tvrdené informácie boli predmetom verejného záujmu, boli publikované v čase pred voľbami do Európskeho parlamentu, kedy verejnosť má právo na informácie o odbornej aj morálnej spôsobilosti jednotlivých kandidátov a najmä nešlo o nepravdivé tvrdenia žalovanej, ale o spravodajské informácie prevzaté z Z., čo autor článku aj riadne uviedol, vlastné hodnotenie k predmetným výrokom nevykonával a žalobkyni poskytol aj priestor na vyjadrenie sa. Obmedzenie práva žalovanej na slobodu prejavu v tomto prípade by bolo podstatným zásahom do tohto jeho práva.

1.10. Žalobkyňa sa domáhala aj odstránenia diskusných článkov uverejnených k internetovému článku v sekcii DISKUTUJTE. Súd prvej inštancie posudzoval, či po podaní žaloby došlo zo strany žalovanej k porušeniu povinností v zmysle § 6 ods. 4, 5 zákona č. 22/2004 Z. z. V rámci tohto skúmania bolo kľúčové zodpovedanie otázky, či šlo v prípade špecifikovaných komentárov o protiprávne informácie. Po preskúmaní predmetných komentárov súd prvej inštancie dospel k záveru, že táto podmienka nie je naplnená. Predmetné komentáre sú síce sarkastické, ironické a zosmiešňujúce, avšak nie vyhrážajúce, bez vulgarizmov a nadávok, neprekračujú teda podľa posúdenia súdu prvej inštancie hranicu prípustnej kritiky, keďže žalobkyňa pôsobila v danom čase ako politička, nebola teda súkromnou osobou a ako už uviedol, hranice prijateľnej kritiky verejne činnej osoby sú oveľa širšie ako u osoby súkromnej. Žalobkyňa argumentovala rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež ESĽP) vo veci Delfi AS proti Estónsku (sťažnosť č. 64569/09), ktorý je podľa jej názoru potrebné aplikovať na predmetný prípad. Súd prvej inštancie však uviedol, že v predmetnom veci šlo o komentáre extrémneho charakteru (komentáre boli urážlivé, výhrážne a ohováračské), spoločnosť Delfi AS mala nedostatočný mechanizmus filtrovania, umožnila anonymnú diskusiu účastníkov bez možnosti ich spätnej identifikácie a bola tam nízka sankcia uložená vnútroštátnymi súdmi (320 eur). Dané rozhodnutie teda nebolo možné aplikovať na tento prípad. Podotkol, že aj keď výška nemajetkovej ujmy závisela od rozhodnutia súdu, žalobkyňa žiadala priznať náhradu nemajetkovej ujmy za zverejnené články aj komentáre v nepomerne vyššej sume a to vo výške 20.000 eur. Žalobkyňa namietala aplikáciu rozhodnutia ESĽP vo veci Pihl proti Švédsku, k čomu súd prvej inštancie uviedol, že predmetné rozhodnutie nie je možné aplikovať v tejto veci, keďže v danom prípade nešlo o zhodné skutkové a právne okolnosti použiteľné na toto konanie (aj keď v ňom šlo o článok a komentár nepodnecujúci nenávisť a násilie, vec sa ale týkala malej neziskovej organizácie, ktorá článok a komentár zverejnila, na stránke bolo upozornenie, že organizácia komentáre nekontroluje a nefiltruje a za ich obsah zodpovedá autor, pričom tieto boli po upozornení dotknutej súkromnej osoby, že ide o nepravdivé informácie vymazané a organizácia sa ospravedlnila).

1.11. V konaní si žalobkyňa uplatnila voči žalovanej za porušenie práva na ochranu osobnosti nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur. Pri posudzovaní nároku na nemajetkovú ujmu súd prvej inštancie skúmal, či došlo k zásahu objektívne spôsobilému vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv fyzickej osoby, protiprávnosť tohto zásahu a existenciu príčinnej súvislosti medzi nimi. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnom prípade nedošlo ani zverejnením článku a v ňom uvedených výrokov, ako ani zverejnením špecifikovaných diskusných komentárov k neprimeranému zásahu do osobnostných práv žalobkyne a tento zásah teda nebol protiprávny, uvedený nárok vyhodnotil ako nedôvodný. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že ak žalobkyňa tvrdila, že článok spôsobil zníženie jej mena, dobrej povesti, cti, vážnosti a dôstojnosti, občianskej, politickej, spoločenskej ako aj morálnej bezúhonnosti, bolo jej dôkazným bremenom toto preukázať. Žalobkyňa však neunesla toto dôkazné bremeno, keď bez predloženia objektívne relevantných podkladov, len výpoveďou svojou a svojej spolupracovníčky Mgr. C. P. nepreukázala príčinnú súvislosť medzi publikovaním článku a jej neúspechom vo voľbách. Súd prvej inštancie k argumentácii o širokej medializácii predmetných informácií o žalobkyni v iných médiách poznamenal, že medializácia informácií inými subjektami nemôže zakladať zodpovednosť žalovanej za takéto zverejnenie.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. januára 2022 sp. zn. 16Co/28/2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalovanej proti žalobkyni priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.). Podľa odvolacieho súdu sa v predmetnej veci súd prvej inštancie v konflikte medzi základným právom žalovanej na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií na jednej strane a právom žalobkyne na ochranu osobnosti na strane druhej, priklonil na stranu ochrany práv žalovanej, čo aj riadne zdôvodnil a záver ku ktorému dospel je podľa názoru odvolacieho súdu možné považovať za súladný s povinnosťou vyvažovania základného práva na slobodu prejavu a práva na ochranu osobnosti.

2.1. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie mal preukázané, že informácie (sporné výroky) pochádzajú z dokumentov zverejnených cez Z. na Z. a to konkrétne z odtajnených diplomatických depeší. Z., ide o verejne dostupnú webovú stránku, celosvetovo známu tým, že zverejňuje utajované dokumenty, uniknuté tajné správy a médiá z anonymných zdrojov. Jej existencia je nespochybniteľná a hoci nepredstavuje oficiálny zdroj informácií, nepochybne je dôležitou súčasťou realizácie slobody prejavu. Žalobkyňa na jednej strane vytýkala súdu prvej inštancie, že nesprávne vychádzal z toho, že Z.

a povaha tohto zdroja informácií v tom smere, že ide o nepotvrdené informácie, je všeobecne známa kvôli rozsiahlej publikácii v médiách v širokom časovom spektre, avšak na strane druhej svoju odvoláciu argumentáciu zakladala práve na tomto všeobecne známom fakte. Ďalej podľa odvolacieho súdu bolo potrebné poukázať aj na to, že predmetom článku bol obsah správ zachytených z odtajnených depeší amerických diplomatov; zverejnené informácie teda mali pochádzať z rozhovorov, ktoré mali pôvodne charakter neverejný a dôverný. Odvolací súd zdôraznil, že nie je možné od novinárov požadovať, aby preukázali pravdivosť informácie, ktorej obsah bol zaznamenaný v depešiach diplomatov cudzích štátov; z dôvodu pôvodného utajovania úradnej a dôvernej korešpondencie v rámci Ministerstva zahraničných vecí USA totiž ich autenticnosť nie je možné potvrdiť oficiálnymi predstaviteľmi USA. To však neznamena, že verejnosť o zverejnení takýchto dokumentov nemôže byť informovaná. Ak je teda z povahy veci obtiažne až nemožné určiť, či je určité skutkové tvrdenie v súlade s objektívnym stavom reality, bolo by absurdné vyžadovať od jednotlivcov, aby nimi prednášané výroky kritérium absolútnej a objektívnej pravdivosti vždy spĺňali. Ohľadom pravdivosti informácií týkajúcich sa Slovenskej republiky aj vtedajšia europoslankyňa L. Q. potvrdila (ako vyplýva z obsahu článku), že si spomenula, že Z. boli pravdivé, aj keď spomínali jej niekdajšiu snahu stiahnuť našich vojakov z I.. Nemožno preto konštatovať, že informácie zverejňované na Z. sú absolútne nepravdivé.

2.2. Z kontextu celého článku bolo podľa odvolacieho súdu zároveň úplne zrejmé, že autor informáciám získaným z Wikileaks neprisudzuje absolútnu pravdivostnú hodnotu, ani ich neprezentuje ako nepochybné fakty; autor článku už v jeho úvode čitateľovi vysvetľuje, že informácie pochádzajú z odtajnených depeší amerických diplomatov, čo samo-osebe predpokladá, že priemerný čitateľ ani neočakáva, že autor článku má autenticnosť obsahu zverejnených depeší potvrdenú oficiálnymi predstaviteľmi USA. Autor článku zároveň opakovane upozorňuje, že ide o dokumenty zverejnené na Z., používa v článku slovo „údajne“, čo pravdivosť ním poskytovaných informácií ako faktov výrazne relativizuje; článok obsahuje aj ďalšie vyjadrenie vtedajšej europoslankyne L. Q., ktorá uviedla: „Neviem v tejto chvíli úplne verifikovať, aká je dôveryhodnosť Z., čo sa týka Slovenskej republiky.“ Aj toto vyjadrenie dáva čitateľovi celkom jasnú predstavu o tom, ako má vnímať informácie zverejňované na webovej stránke Z.. Z celkového kontextu zverejnených článkov teda vyplývalo, že tvrdeniam uvádzaným v článku nemožno priradiť absolútnu pravdivostnú hodnotu a nie je možné ani konštatovať, že sú absolútne nepravdivé. V danom prípade neboli v sporných článkoch informácie týkajúce sa žalobkyne uverejnené formou faktov (skutkového tvrdenia) ani formou hodnotiaceho úsudku, ale iba informácie polemického charakteru, ktoré v zásade vylučujú zásah do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 357/96), keď zároveň nebolo sporné, že žalobkyňa v danom čase z titulu svojej pozície skutočne prichádzala do kontaktu s diplomatmi rôznych cudzích štátov, teda aj diplomatickými predstaviteľmi USA.

2.3. Odvolací súd zároveň poukázal na to, že nemožno síce poprieť fakt, že každý politik môže presadzovať svoje názory a predstavy len vtedy, ak bude disponovať dôverou verejnosti a také spojenie mena žalobkyne so zverejnenými informáciami, o aké v konaní ide, môže túto dôveru ohroziť, verejná mienka však nie je ani „sudcom“ pevne rozlišujúcim medzi faktmi a hodnotiacimi úsudkami a jej utváranie sa neriadi vždy prísnyimi interpretačnými pravidlami. Pokiaľ sa žalobkyňa cítila byť dotknutá tým, že žalovaná zverejnila obsah odtajnených depeší, v ktorých sa uvádzalo aj jej meno, a podľa ktorých mala americkým diplomatom poskytovať informácie jednak o strane SMER, ako aj o pomeroch v strane SMER, ako aj o niektorých členoch strany SMER, a tieto považovala za spôsobilé vzbudiť u časti verejnosti dojem, že do jej osobnostnej sféry neprípustným spôsobom zasahovali, mala nepochybné možnosť sa proti takejto interpretácii predmetného článku vhodnou formou verejne ohradit' a viesť v tomto smere prípadne polemiku so žalovanou. Neobstojí, že tak neurobila len preto, že to prípadne nevyhovovalo taktike, ktorú zvolila v prebiehajúcej volebnej kampani. Nemožno prehliadať ani fakt, že žalobkyňa bol daný priestor, aby pred zverejnením článku vyjadrila svoj názor, pričom bola oboznámená s tým, že žalovaná čerpala informácie z Z., avšak žiaden vlastný názor (ako napr. europoslankyňa L. Q.) k povahe dokumentov zverejňovaných na Z. nezaujala a hoci v podanom odvolaní uviedla, že žalovaná jej mala poskytnúť väčší priestor na vyjadrenie, z vykonaného dokazovania vyplývalo, že o tento sama záujem nemala. Za celkom neopodstatnené a nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní, považoval odvolací súd aj tvrdenie žalobkyne, že účelom článku, bolo ovplyvňovanie voličov v neprospech žalobkyne, nakoľko z výpovede svedka B., nič také nevyplývalo a takéto závery z jeho výpovede nemožno ani vyvodzovať.

2.4. Pokiaľ išlo o povahu nadpisov odvolací súd uviedol, že v zmysle konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 340/2009) nadpis môže preháňať, šokovať, avšak je potrebné ho posudzovať vždy v kontexte s celým obsahom článku. Podstatné preto je, aby bol riadne vysvetlený v texte článku. Táto povinnosť autora bola v prípade sporných článkov jednoznačne splnená; čitateľ dostal objektívny obraz o obsahu depeši ako aj povahe použitého zdroja, z ktorého autor čerpal, pričom z obsahu celého článku bolo zrejmé, že informáciám získaným z Wikileaks autor článku neprisuduje absolútnu pravdivostnú hodnotu, ani ich neprezentuje ako nepochybné fakty.

2.5. Pokiaľ išlo o diskusiu k zverejnenému článku odvolací súd na doplnenie dôvodov napadnutého rozsudku uviedol, že v prípade diskusných príspevkov internetového spravodajského portálu, o aké išlo v prejednávanej veci, aj podľa rozsudku veľkého senátu EŠLP zo 16. 04. 2015, č. 64569/09, vo veci Delfi AS proti Estónsku, ktorého aplikácie sa žalobkyňa dovoľavala, treba poskytnúť ochranu vtedy, ak ide o zjavný protiprávny prejav, ktorý porušuje osobnostné práva iných a zároveň spočíva v hate speech a podnecovaní násilia. Čo sa týka nevyhnutnosti zákroku, EŠLP v tomto rozhodnutí zdôraznil, že prejav, ktorý je nezlučiteľný s hodnotami zaručenými Dohovorom, nepožíva v zmysle Článku 17 Dohovoru, ochranu Článku 10. EŠLP v ním prejednávanej veci väčšinu komentárov hodnotil ako hate speech či podnecovanie k násiliu a teda nespádajúcich pod ochranu Článku 10. V tu súdenej veci diskusia zverejnená pod článkom nemala podľa odvolacieho súdu charakter zjavne protiprávných verbálnych útokov (hate speech), nenávistných, podnecujúcich k násiliu alebo intolerancii.

3. Proti tomu rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľka žiadala, aby dovolací súd vyhovel žalobe žalobkyne alternatívne napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namietala v súvislosti s odôvodnením napadnutého rozhodnutia najmä v neprihliadnutí na odvolacie námietky a opomenutie vziať v úvahu obsah výpovede žalobkyne ako sporovej strany a ďalších na súde prvej inštancie vykonaných dôkazov najmä vo vzťahu ku skutočnostiam ohľadom spôsobených následkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Odvolací súd podľa dovolateľky vysvetlil len z teoretického pohľadu podstatu testu proporcionality, pričom nezrejmil, ako tieto poukázania na judikatúru súdov ovplyvnili myšlienkové pochody odvolacieho súdu pri právnom posúdení žalobkyňou tvrdenej existencie neoprávneného zásahu do jej práva na ochranu osobnosti. Za vadu zmätočnosti žalobkyňa považovala aj vnútorne rozporné zdôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré bolo podľa nej v rozpore s vykonanými dôkazmi. Odvolací súd na jednej strane uviedol, že žaloba na ochranu osobnosti bola vhodným prostriedkom a na druhej strane odporúčal žalobkyňi, aby namiesto žaloby na ochranu osobnosti viedla so žalovanou verejnú polemiku o difamujúcich tvrdeniach žalovanej v článku. Odvolací súd žalobkyňi tiež nedal odpoveď na námietku, prečo nevnímal článok tak ako žalobkyňa tvrdila, že podľa nej vzbudzoval dojem u priemerného čitateľa ako vyvolanie senzácie na základe vyfabulovaných špekulácií, ktoré voči žalobkyňi nikdy neboli potvrdené. Žalobkyňa mala za to, že už zo samotného nadpisu sporného článku vyplývalo, že žalobkyňa niečo prezradila, teda že donášala americkým diplomatom, či iným osobám. Odvolací súd aj po vrátení veci dovolacím súdom odignoroval skutočnosť a nevyjadril sa opäť k námietke žalobkyne, že Z. a povaha tohto zdroja informácii nemá všeobecne známu skutočnosť, ktorú netreba dokazovať. Z obsahu článku totiž podľa žalobkyne nevyplývalo, že by sa jednalo o pochybné a nie hodnoverné informácie. Odvolací súd si podľa dovolateľky opätovne vnútorne odporoval, keď na jednej strane mal za to, že Z. obsahoval neoverené a nepotvrdené informácie a na strane druhej ospravedlňoval žalovanú tým, že nepublikovala nepravdivé tvrdenia, ale len prevzala spravodajské informácie z Z..

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka videla pri riešení otázky „Kto je nositeľom dôkazného bremena vo vzťahu k (ne)pravdivosti a (ne)pravdivému základu difamačných výrokov obsiahnutých v článku?“ Podľa žalobkyne bola práve žalovaná nositeľom dôkazného bremena vo vzťahu k pravdivosti a pravdivému základu difamačných výrokov obsiahnutých v článku, ktoré zadefinovala žalobkyňa, lebo inak v zmysle judikatúry ide vždy o zásah do práva na ochranu osobnosti, keďže dôkazné bremeno je na strane žalovanej, a teda bolo na žalovanej, aby preukázala, že išlo o pravdivé skutkové tvrdenia. Sám však odvolací súd nepovažoval inkriminované tvrdenia týkajúce sa žalovanej za preukázateľne pravdivé. Žalobkyňa uviedla, že pri hodnotiacich úsudkoch sa dôkaz pravdivosti neprípúšťa, zatiaľ čo pri skutkových tvrdeniach sa naopak

dôkaz pravdivosti pripúšťa, pričom v prejednávanej veci išlo o skutkové tvrdenia, ktoré zo svojej podstaty dôkazu opaku pripúšťajú a ku ktorým žalobkyňa v rámci konania predložila dôkazy preukazujúce nepravdivosť a nepravdivý základ skutkových výrokov či difamačných výrokov nekritických prebratých žalovanou. Svoje tvrdenia podoprela s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/2194/2002, 30Cdo/923/2004, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 326/09, I. ÚS 390/2011, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/137/2008, 6Cdo/129/2017, rozsudok ESLP z 08. 06. 2010, sťažnosť č. 19452/02, rozsudok ESLP z 27.2.2010, Jerusalem c. Rakúsko. Žalobkyňa bola toho názoru, že odvolací súd mal položenú právnu otázku vyriešiť v súlade s vyššie uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou a to tak, že mal vzhliadnuť existenciu neoprávnenosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne spôsobenú výrokmí - nepravdivými skutkovými tvrdeniami obsiahnutými v spornom článku a to aj v prípade, ak podľa názoru odvolacieho súdu nebol v konaní preukázaný ich negatívny dopad na osobu žalobkyne.

4. Žalovaná sa nestotožnila s dovolacou argumentáciou žalobkyne a žiadala, aby dovolací súd dovolanie odmietol, alternatívne zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala (i) opomenutie vziať v úvahu obsah výpovede žalobkyne ako sporovej strany a ďalších na súde prvej inštancie vykonaných dôkazov najmä vo vzťahu ku skutočnostiam ohľadom spôsobených následkov neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne, (ii) odvolací súd vysvetlil len z teoretického pohľadu podstatu testu proporcionality, (iii) súd nedal odpoveď na námietku ako článok vzbudzoval dojem u priemerného čitateľa ako vyvolanie senzácie, (iv) nevyjadril sa k námietke žalobkyne, že Z. a jeho povaha nepredstavuje všeobecne známu skutočnosť, ktorú netreba dokazovať a (v) žalovaná sa neriadila Etickým kódexom Slovenského syndikátu novinárov.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom

denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. V súvislosti s vadami v procese zisťovania skutkového stavu a v procese dokazovania dovolateľka vytýkala súdom, že opomenuli vziať do úvahy obsah jej výpovede najmä vo vzťahu k spôsobeným následkom neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobkyne. V tomto smere dovolací súd nezistil pochybenia.

9.1. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto v zásade nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

9.2. Súd prvej inštancie tiež vyhodnotil, že ak žalobkyňa tvrdila, že článok spôsobil zníženie jej mena, dobrej povesti, cti, vážnosti a dôstojnosti, občianskej, politickej, spoločenskej ako aj morálnej bezúhonnosti, bolo jej dôkazným bremenom toto preukázať. Žalobkyňa však neunesla toto dôkazné bremeno, keď bez predloženia objektívne relevantných podkladov, len výpoveďou svojou a svojej spolupracovníčky Mgr. C. P. nepreukázala príčinnú súvislosť medzi publikovaním článku a jej neúspechom vo voľbách.

9.3. Pokiaľ žalobkyňa namietala (aj) vyhodnotenie ďalších na súde prvej inštancie vykonaných dôkazov, podľa dovolacieho súdu absentuje konkrétny a kvalifikovaný podklad tvrdenia žalobkyne, že je naplnená zmätočnosťná vada podľa § 420 písm. f) CSP.

9.4. Pre dovolacie konanie založené na namietaní zmätočnostnej vady podľa uvedeného zákonného ustanovenia sú významné len tie námietky, ktorých obsahom je tvrdenie, že skutkové zistenie, z ktorého napadnuté rozhodnutie vychádza, nemá vo vykonanom dokazovaní v podstatnej časti oporu. Preto ak dovolateľ dostatočne nespochybní logiku úsudku o tom, čo sa dokazovaním zistilo, eventuálne ak netvrdí, že súd z logicky bezchybných čiastkových úsudkov (zistení) urobil nesprávne (logicky chybné) skutkové závery, tento dovolací dôvod nenaplní. Prvou z týchto podmienok splní dovolateľ tým, že namietá, že súd zbral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, alebo že naopak pominuli rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Druhá z uvedených podmienok je splnená námietkou, že v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov sporových strán, alebo ktoré vyšli najavo inak, je z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti logický rozpor, alebo že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo sa malo zistiť spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 191 až § 193 CSP. Samotné hodnotenie dôkazov opierajúce sa o zásadu voľného hodnotenia dôkazov zakotvenú v ustanovení § 191 CSP pritom nemožno úspešne napadnúť žiadnym dovolacím dôvodom, dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP je možné vyvodiť len zo spôsobu, ktorým súd dokazovanie vykonal. Preto ak žalobkyňa v dovolaní iba reaguje na jednotlivé odseky odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, polemizuje so správnosťou jeho rozhodnutia, kritizuje v ňom vyjadrené skutkové i právne závery, takýto spôsob namietania a spochybňovania skutkového stavu, ktorý z dokazovania vyvodili nižšie súdy, nebol spôsobilý naplniť dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

10. Dovolateľka namietala absenciu náležitostí riadneho odôvodnenia v tom, že odvolací súd opomenul

vysporiadať sa s podstatnými námietkami žalobkyne.

11. V danom prípade napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené či nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o potrebe potvrdenia zamietajúceho prvoinštančného rozhodnutia. Z rozhodnutí oboch súdov vyplýva, na základe akých skutočností dospeli k záveru, že žaloba je nedôvodná. Súd prvej inštancie po výpočte relevantných právnych noriem, konštatovaní nespornosti aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán konania, všeobecnej charakteristike práva na ochranu osobnosti a slobody prejavu, ako prvé skúmal kritérium vhodnosti, ktoré predmetná žaloba podaná žalobkyňou na ochranu základného práva a poskytnutie súdnej ochrany spĺňa. Následne pri skúmaní kritéria vhodnosti zohľadnil uplatnené nároky na ospravedlnenie, odstránenie vybraných diskusných príspevkov a náhradu nemajetkovej ujmy, aj v kontexte ich spôsobu a formy zverejnenia, za primerané sledovanému cieľu. Pri skúmaní tretieho kritéria primeranosti vykonal test proporcionality, náležite konfrontoval skutkové zistenia v danej veci s jednotlivými otázkami, z ktorých pozostáva spomínaný test proporcionality (body 16.3.1. až 16.3.6. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku). Po jeho vyhodnotení uzavrel, že právom na slobodu prejavu žalovanej nedošlo k takému zásahu do osobnostných práv žalobkyne (osoba verejného záujmu-politička), ktorý by prekročil hranice primeranosti, tvrdené informácie boli predmetom verejného záujmu, k ich publikovaniu došlo v čase pred voľbami do Európskeho parlamentu, kedy verejnosť má právo na informácie o odbornej aj morálnej spôsobilosti jednotlivých kandidátov a najmä nešlo o nepravdivé tvrdenia žalovanej, ale o spravodajské informácie prevzaté z Z., čo autor článku aj riadne uviedol, vlastné hodnotenie k predmetným výrokom nevykonal a žalobkyni poskytol aj priestor na vyjadrenie. K požiadavke žalobkyne na odstránenie diskusných článkov uverejnených k internetovej verzii inkriminovaného článku pri posudzovaní, či došlo k porušeniu povinností podľa § 6 ods. 4, 5 zákona č. 22/2004 Z. z., dospel k záveru, že predmetné komentáre sú síce sarkastické, ironické a zosmiešňujúce, avšak nie vyhrážajúce, bez vulgarizmov a nadávok, neprekračujú teda podľa posúdenia súdu prvej inštancie hranicu prípustnej kritiky, keďže žalobkyňa pôsobila v danom čase ako politička, hranice prijateľnej kritiky verejne činnej osoby sú oveľa širšie ako u osoby súkromnej. K uplatnenej nemajetkovej ujme konštatoval nedôvodnosť nároku vzhľadom na záver, že nedošlo k neprimeranému a protiprávnemu zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Odvolací súd na doplnenie dôvodov predostrel podrobnú analýzu konfliktu práva žalobkyne na ochranu osobnosti a práva žalovanej na slobodu prejavu a slobodné rozširovanie informácií, zameral sa na charakter zdroja informácií (webová stránka Z.), z ktorej autor článku čerpal, poukázal na predmet a obsah článku, akcentoval nemožnosť novinárov v danej veci preukázať pravdivosť informácie, zároveň poukázal na úlohu tlače. Následne odvolací súd zhodnotil kontext celého článku (aj) z pohľadu jeho čitateľa. Zároveň poukázal na rozdiel prístupu k súkromnej osobe a politikovi, venoval sa otázke verejného záujmu, zameral sa na situáciu žalobkyne po zverejnení článku a povahu nadpisu článku. Napokon prezentoval, že diskusia zverejnená pod článkom nemá charakter zjavne protiprávných verbálnych útokov (hate speech), nenávistných, podnecujúcich k násiliu a intolerancii.

12. Dovolateľka namietala, že odvolací súd len z teoretického pohľadu vysvetlil podstatu testu proporcionality a neaplikoval test proporcionality.

12.1. V tejto súvislosti treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd za nosné dôvody pre potvrdenie prvoinštančného rozsudku považoval predovšetkým správne vykonaný test proporcionality. Odvolací súd sa stotožnil s posudzovaním otázok a) kto, b) o kom, c) čo, d) kde, e) kedy a f) ako uverejnil,

súdom prvej inštancie detailne a správne aplikovanom v bodoch 16.3.1 až 16.3.6. jeho odôvodnenia. V tomto smere nemožno odvolacieho súdu vytknúť nesprávny procesný postup, pokiaľ nezopakoval odpovede na otázky testu proporcionality v užšom zmysle, keďže prvoinštančný súd test proporcionality konformným spôsobom interpretoval a odvolací súd sa zameral na vyjadrenie k podstatným tvrdeniam žalobkyne v odvolaní.

12.2. Podľa dovolateľky odvolací súd nedal odpoveď na námietku, že článok vzbudzoval dojem u priemerného čitateľa ako vyvolanie senzácie.

12.3. Odvolací súd v úvode bodu 81. odôvodnenia konštatoval „Z kontextu celého článku je zároveň úplne zrejmé, že autor informáciám získaným z Z. neprisuduje absolútnu pravdivostnú hodnotu, ani ich neprezentuje ako nepochybné fakty; autor článku už v jeho úvode čitateľovi vysvetľuje, že informácie pochádzajú z odtajnených depeší amerických diplomatov, čo samo-osebe predpokladá, že priemerný čitateľ ani neočakáva, že autor článku má autenticnosť obsahu zverejnených depeší potvrdenú oficiálnymi predstaviteľmi USA. Autor článku zároveň opakovane upozorňuje, že ide o dokumenty zverejnené na Z. (odkrývajú to dokumenty zverejnené na Z...., podľa Z...., podľa dokumentu....); používa v článku slovo „údajne“, čo pravdivosť ním poskytovaných informácií ako faktov výrazne relativizuje; článok obsahuje aj ďalšie vyjadrenie vtedajšej europoslankyne L. Q., ktorá uviedla: „Neviem v tejto chvíli úplne verifikovať, aká je dôveryhodnosť Z., čo sa týka Slovenskej republiky.“ Aj toto vyjadrenie dáva čitateľovi celkom jasnú predstavu o tom, ako má vnímať informácie zverejňované na webovej stránke Z.“ Z uvedeného podľa dovolacieho súdu vyplýva, že námietkou dovolateľky sa odvolací súd primerane a dostatočne zaoberal.

13. Ďalej dovolateľka namietala, že odvolací súd sa nevyjadril k námietke žalobkyne, že v prípade Z. ako povaha zdroja informácií nejde o všeobecne známu skutočnosť, ktorú netreba dokazovať.

13.1. Odvolací súd k prezentovanej výhrade uviedol „Z., je verejne dostupná webová stránka, celosvetovo známa tým, že zverejňuje utajované dokumenty, uniknuté tajné správy a médiá z anonymných zdrojov. Jej existencia je nespochybniteľná a hoci nepredstavuje oficiálny zdroj informácií, nepochybne je dôležitou súčasťou realizácie slobody prejavu. Žalobkyňa na jednej strane vytýka súdu prvej inštancie, že nesprávne vychádzal z toho, že Z. a povaha tohto zdroja informácií v tom smere, že ide o nepotvrdené (a ako aj z ich pôvodne utajovaného obsahu často krát vyplýva nepotvrditeľné) informácie, je všeobecne známa kvôli rozsiahlej publikácii v médiách v širokom časovom spektre, avšak na strane druhej svoju odvoláciu argumentáciu zakladá práve na tomto všeobecne známom fakte. Ďalej je potrebné poukázať aj na to, že predmetom článku bol obsah správ zachytených z odtajnených depeší amerických diplomatov; zverejnené informácie teda mali pochádzať z rozhovorov, ktoré mali pôvodne charakter neverejný a dôverný. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie je možné od novinárov požadovať, aby preukázali pravdivosť informácie, ktorej obsah bol zaznamenaný v depešiach diplomatov cudzích štátov; z dôvodu pôvodného utajovania úradnej a dôvernej korešpondencie v rámci Ministerstva zahraničných vecí USA totiž ich autenticnosť nie je možné potvrdiť oficiálnymi predstaviteľmi USA. To však neznamena, že verejnosť o zverejnení takýchto dokumentov nemôže byť informovaná. Úlohou tlače je šírenie informácií a myšlienok a verejnosť má súčasne právo tieto prijímať (porovnaj rozsudok vo veci Lingens proti Rakúsku zo dňa 08. 07. 1986, č. 09815/82, ods. 41). Ak je teda z povahy veci obtiažne až nemožné určiť, či je určité skutkové tvrdenie v súlade s objektívnym stavom reality, bolo by absurdné vyžadovať od jednotlivcov, aby nimi prednášané výroky kritérium absolútnej a objektívnej pravdivosti vždy spĺňali. Ohľadom pravdivosti informácií týkajúcich sa Slovenskej republiky aj vtedajšia europoslankyňa L. Q. potvrdila (ako vyplýva z obsahu článku), že si spomenula, že Z. boli pravdivé, aj keď spomínali jej niekdajšiu snahu stiahnuť našich vojakov z I.. Nemožno preto konštatovať, že informácie zverejňované na Z. sú absolútne nepravdivé. Podľa názoru dovolacieho súdu žalobkyni bola zo strany odvolacieho súdu poskytnutá adekvátna odpoveď.

13.2. Zároveň odvolací súd odpovedal aj na námietku dovolateľky, že žalovaná predmetným článkom zasiahla do osobnostných práv žalobkyne neoprávneným spôsobom (porovnaj bod 86., 89. a 90. odôvodnenia), ktoré vedie k záveru, že na základe vyhodnotenia dokazovania a testu proporcionality nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Odvolací súd sa náležite vysporiadal aj s tvrdeniami žalobkyne akým spôsobom žalovaná koncipovala nadpis článku (bod 84. odôvodnenia).

14. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd neopomenul vziať do úvahy žiadnu z

(rozhodných) namietaných skutočností v odvolaní, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie (s ktorým tvorí kompletizujúcu organickú jednotu) a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu odvolacím súdom splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

15. K námietke dovolateľky, že sa žalovaná neriadila Etickým kódexom Slovenského syndikátu novinárov a tiež k nesprávnemu hodnoteniu nadpisu inkriminovaného článku, dovolací súd poznamenáva, že námietka smeruje k právnemu posúdeniu veci. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým oba sudy nižšej inštancie dospeli, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie sporu túto vadu zmätočnosti nezakladá (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), tento právny záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

16. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

17. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

18. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pritom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ

nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolateľom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikročiť k meritornému dovolaciemu prieskumu.

19. V posudzovanom prípade dovolateľka (kvalifikovane zastúpená advokátom) ňou tvrdený odklon pri riešení otázky „Kto je nositeľom dôkazného bremena vo vzťahu k (ne)pravdivosti a (ne)pravdivému základu difamačných výrokov obsiahnutých v článku?“ vyvodzovala z právnych záverov vyjadrených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo/2194/2002, 30Cdo/923/2004, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 326/09, I. ÚS 390/2011, najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/137/2008, 6Cdo/129/2017, rozsudok ESĽP z 08. 06. 2010, sťažnosť č. 19452/02, rozsudok ESĽP z 27. 02. 2010, Jerusalem c. Rakúsko. Riešenie nastolenej právnej otázky podľa názoru dovolateľky spočívalo v tom, že odvolací súd mal vzhľadnúť existenciu neoprávnenosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne spôsobenú výroky - nepravdivými skutkovými tvrdeniami obsiahnutými v článku, a to aj v prípade, že podľa názoru odvolacieho súdu nebol preukázaný ich negatívny dopad na osobu žalobkyne.

19.1. V tomto smere žalobkyňa atakovala výlučne bod 81. odôvodnenia odvolacieho rozsudku v časti „Z celkového kontextu zverejnených článkov vyplýva, že tvrdeniam uvádzaným v článku nemožno priradiť absolútnu pravdivostnú hodnotu a nie je možné ani konštatovať, že sú absolútne nepravdivé. V danom prípade neboli v sporných článkoch informácie týkajúce sa žalobkyne uverejnené formou faktov (skutkového tvrdenia) ani formou hodnotiaceho úsudku, ale iba informácie polemického charakteru, ktoré v zásade vylučujú zásah do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 357/96), keď zároveň nebolo sporné, že žalobkyňa v danom čase z titulu svojej pozície skutočne prichádzala do kontaktu s diplomatmi rôznych cudzích štátov, teda aj diplomatickými predstaviteľmi USA“, ktorú považovala za esenciálnu časť právneho posúdenia.

20. Dovolaťkou zadefinovaná právna otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod pre ktorý bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade žalobkyňou nastolenej právnej otázky, ide o také otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

21. Dovolací súd pri posúdení relevancie otázky nastolenej žalobkyňou zvažoval, či od vyriešenia práve tejto právnej otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. či bolo jej vyriešenie určujúce pre rozhodnutie odvolacieho súdu, čo zodpovedá kontextu osobitostí dovolacieho konania v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania. Kvalifikované vymedzenie relevantnej právnej otázky je sine qua non prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP, keďže v prípade jeho absencie dovolací súd nemôže uskutočniť meritorný dovolací prieskum (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 94/2025).

22. Dovolací súd zdôrazňuje, že nosné dôvody napadnutého odvolacieho rozhodnutia (ratio decidendi) spočívali v správne vykonanom teste proporcionality súdom prvej inštancie, ktorý viedol k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby. Zároveň odvolací súd zdôraznil, že v prípade vyhovieť žaloby by bola intenzita zásahu do práva žalovanej na slobodu prejavu podstatná, nakoľko išlo o články dotýkajúce sa otázok verejného záujmu; podstatný zásah do slobody prejavu žalovanej prevážil nízku uspokojiteľnosť práva na ochranu osobnosti žalobkyne, a preto bolo potrebné dať prednosť slobode prejavu. Odvolací súd dospel k záveru, že so zreteľom na konkrétne okolnosti sporu nedošlo k zásahu do práva žalobkyne na ochranu osobnosti v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, neboli splnené zákonné predpoklady ani na priznanie peňažného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka v podobe uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy 20.000 eur.

23. Zároveň treba uviesť, že dovolateľkou spochybnenú vetu treba hodnotiť v kontexte celého bodu 81. odôvodnenia ktorého podstatou je to, že odvolací súd popisuje a posudzuje komplexne článok tak, že

autor nepripisuje informáciám z Z. absolútnu pravdivostnú hodnotu, nejde o nepochybné fakty...autenticnosť obsahu bola potvrdená...používa slovo „údajne“, čo pravdivosť relativizuje...vyjadrenie europoslankyne L. Q...., čo vedie k záveru, že z celkového kontextu zverejnených článkov vyplýva, že tvrdeniam uvádzaným v článku nemožno priradiť absolútnu pravdivostnú hodnotu a nie je možné ani konštatovať, že sú absolútne nepravdivé. Zároveň v tejto súvislosti odvolací súd v bode 80. odôvodnenia zdôraznil, nie je možné od novinárov požadovať, aby preukázali pravdivosť informácie, ktorej obsah bol zaznamenaný v depešiach diplomatov cudzích štátov; z dôvodu pôvodného utajovania úradnej a dôvernej korešpondencie v rámci Ministerstva zahraničných vecí USA totiž ich autenticnosť nie je možné potvrdiť oficiálnymi predstaviteľmi USA. To však neznamená, že verejnosť o zverejnení takýchto dokumentov nemôže byť informovaná. Úlohou tlače je šírenie informácií a myšlienok a verejnosť má súčasne právo tieto prijímať (porovnaj rozsudok vo veci Lingens proti Rakúsku zo dňa 08. 07. 1986, č. 09815/82, ods. 41). Ak je teda z povahy veci obtiažne až nemožné určiť, či je určité skutkové tvrdenie v súlade s objektívnym stavom reality, bolo by absurdné vyžadovať od jednotlivcov, aby nimi prednášané výroky kritérium absolútnej a objektívnej pravdivosti vždy spĺňali. Ohľadom pravdivosti informácií týkajúcich sa Slovenskej republiky aj vtedajšia europoslankyňa L. Q. potvrdila (ako vyplýva z obsahu článku), že si spomenula, že Z. boli pravdivé, aj keď spomínali jej niekdajšiu snahu stiahnuť našich vojakov z I.. Nemožno preto konštatovať, že informácie zverejňované na Z. sú absolútne nepravdivé. Odvolací súd tiež konštatoval v bode 84. odôvodnenia z obsahu celého článku je zrejmé, že informáciám získaným z Z. autor článku nepripisuje absolútnu pravdivostnú hodnotu, ani ich neprezentuje ako nepochybné fakty.

23.1. Dovolací súd uvádza, že dovolateľka pri označení právneho posúdenia, ktoré považuje za nesprávne, teda pri citácii namietanej vety bodu 81. odôvodnenia síce uviedla časť vety, keď zároveň nebolo sporné, že žalobkyňa v danom čase z titulu svojej pozície skutočne prichádzala do kontaktu s diplomatmi rôznych cudzích štátov, teda aj diplomatickými predstaviteľmi USA, avšak bližšie argumenty k tejto časti zdôvodnenia v dovolaní neprezentovala.

24. Samotná okolnosť - komu v konaní svedčilo dôkazné bremeno vo vzťahu k (ne)pravdivosti a (ne)pravdivému základu difamačných výrokov obsiahnutých v článku - však pre rozhodnutie odvolacieho súdu nebola rozhodujúca, pretože odvolací súd v jeho podstatných dôvodoch v namietanej časti vychádzal z názoru, že z celkového kontextu zverejnených článkov vyplýva, že tvrdeniam uvádzaným v článku nemožno priradiť absolútnu pravdivostnú hodnotu a nie je možné ani konštatovať, že sú absolútne nepravdivé a išlo výlučne o informácie čerpané z odtajnených depeší zverejnených na webovej stránke Z.. Možno preto uzavrieť, že na nastolenej otázke žalobkyne odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie, nešlo o zásadnú, rozhodujúcu otázku. Zároveň žalobkyňou prezentovaná odpoveď na položenú otázku nemohla bez ďalšieho posúdenia smerovať k uvádzanému záveru, že odvolací súd mal vzhľadom na existenciu neoprávnenosti zásahu do osobnostných práv žalobkyne spôsobenú výroky - nepravdivými skutkovými tvrdeniami obsiahnutými v článku, a to aj v prípade, že podľa názoru odvolacieho súdu nebol preukázaný ich negatívny dopad na osobu žalobkyne. Za tohto stavu potom odpoveď na položenú parciálnu otázku by nemohla viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

24.1. Dovolací súd uvádza, že sama polemika so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu vecí významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

25. Napokon dovolací súd poznamenáva, že odkazy dovolateľky na „zrušujúce rozhodnutie dovolacieho súdu v prejednávanej veci“ boli nenáležité, pretože dovolací súd predmetný spor doposiaľ meritórne nerozhodoval.

26. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolaciami

dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

27. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.